

УДК 37.014:338.46

DOI:10.34142/nc.2024.1.03

Освітній хаб ХНПУ імені Г. С. Сковороди: мета, функції, напрями і зміст роботи

*Юрій Бойчук,
Володимир Борисов,
Людмила Рибалко,
Ганна Дідоренко*

Завдяки плідній співпраці МОН України, ХНПУ імені Г. С. Сковороди (ХНПУ), Департаменту науки і освіти ХОВА та Благодійного фонду «Фонд освітніх ініціатив» було організовано регіональний центр змішаної освіти, який називається Сковорода-хаб. З перших днів існування хаб став простором, який поєднав сумлінну, самовіддану працю спікерів і координаторів векторами із сучасними цифровими технологіями (сайт розроблений на платформі Гугл, Телеграм та Ютуб каналах, використовуються можливості платформ Зум та Гугл-Міт). Сковорода-хаб — це цифровий освітній простір з можливістю ефективно та оперативно акумулювати інтелектуальний потенціал, розвиватись та набувати компетентності незалежно від віку та статусу. Згідно з Положенням про освітній хаб ХНПУ [3] його діяльність спрямовується на підвищення якості освіти й надолужен-

ня освітніх втрат на Харківщині в умовах сучасних викликів (перехід на дистанційне навчання в умовах пандемії та війни) та здійснюється за декількома векторами, як-от: інклюзивна освіта, English Speaking Club, STEM-освіта для всіх, підготовка до мовних тестів, підготовка до НМТ-2024, підготовка до сертифікації, післядипломна освіта і менеджмент, правова грамотність для всіх, психологічна допомога, тренінги для вчителів за напрямами НУШ, цифрова грамотність для всіх. Всупереч обмеженому бюджету, ситуації в країні особлива атмосфера, корпоративна культура, амбіції учасників Сковорода-хабу здатні компенсувати недоліки ресурсів та бути корисними для широкого кола пересічних громадян не лише України, але й інших країн. Реалії сьогодення вимагають від пересічного громадянина оволодіння новими навичками та знаннями (покращення рівня воло-

діння української та англійської мовами, цифрової компетентності; отримання психологічної допомоги і самопомоги; проведення просвітницьких семінарів для батьків і громадськості).

Сковорода-хаб — це гуманітарний внесок педагогічного колективу ХНПУ в Перемогу. Хаб було організовано для того, щоб уможливити освітній процес для тих населених пунктів, де зруйновано школи, де немає можливості проводити повноцінні заняття, де катастрофічно бракує учителів.

Дотичними до теми статті є наукові праці учених Ю. Бойчука, Л. Рибалко [1] про інтеграційні процеси у вищій школі, обмін досвідом виконання освітніх проєктів, зокрема організації діяльності абу; О. Гриценчук [2] розглядає особливості роботи освітніх хабів Нідерландів, Бельгії та України на базі інформаційно-комунікаційних технологій для вчителів громадянської освіти. На думку вченої, освітній хаб формує здатність учасників освітнього процесу до ефективної співпраці, відкритого досвіду в будь-якій галузі, самореалізації в улюбленій справі. Дослідниця вдало поєднала громадянську освіту та виховання, що складають змістовну складову підготовки вчителя громадянської освіти. На жаль, в науковій літературі нині бракує результатів вивчення та узагальнення досвіду організації безпечного проведення в умовах війни, змісту, напрямів освітнього хабу.

Мета статті — узагальнити досвід роботи освітнього хабу на прикладі Сковорода-хабу Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Освітній хаб об'єднав викладачів задля допомоги дітям і дорослим надолужувати освітні втрати та отримувати нові знання та навички у період онлайн навчання під час воєнного стану. Фахівці Університету проводять методичні й просвітницькі семінари, практикуми, лекції й тренінги на різноманітні актуальні теми, зокрема з методики навчання окремих предметів, STEM-освіти, інклюзивної освіти, управ-

ління й менеджменту, організації безпечного освітнього середовища, психологічної допомоги, педагогіки партнерства, підготовки до складання НМТ, ЄВІ. Для науково-педагогічних працівників і викладачів хаб надає можливість постійного підвищення кваліфікації із застосуванням ІКТ, допомагає опанувати інноваційні форми й методи для здійснення навчально-виховної діяльності та виробляти нову стратегію роботи з молоддю.

Щінним є зміст тих заходів, які проводяться на базі Сковороди-хабу. Вектор «Інклюзивна освіта» працює за декількома напрямками. Проводяться вебінари для батьків, вихователів та вчителів початкової школи, що присвячені використанню творчих технік з метою запобігання мовленнєвим порушенням у дітей, зниженню рівня тривожності здобувачів загальної середньої освіти засобами арттерапії в умовах воєнного стану. Перспективним є проведення вебінарів, просвітницьких лекцій, семінарів, індивідуальних корекційно-розвиткових занять з дітьми з особливими освітніми потребами та надання консультативної допомоги їхнім батькам стосовно оптимізації процесів соціалізації та розвитку. Відповідно до індивідуальної програми розвитку заплановано низку корекційно-розвиткових занять для дітей та діагностико-консультативну роботу з батьками.

Ще одним із край перспективних напрямів сьогодні є «Лінгвістичний». Безумовно, лінгвістичні зустрічі викликають інтерес, бо вони допомагають підготуватись до складання тестів, сприяють спілкуванню і відпочинку в розмовному клубі. English Speaking Club, який проводять учасники методично-перекладацького відділу студентської ради факультету іноземної філології, дозволяє відвідувачам практикувати англійську мову в дружній атмосфері. Роботу напряму координує Олена Чехратова, координатор з виховної роботи факультету іноземної філології. До зустрічей долучилось 18 мешканців м. Харкова та Харківської області. До мовних векторів слід додати

семінари, цикли зустрічей або тренінги з української мови. Важко переоцінити важливість цих векторів для сучасної української громади.

Практико-орієнтовним є вектор «STEM-освіта для всіх», головним завданням якого є формування міждисциплінарних компетентностей учнів у процесі проведення віртуальних практичних і лабораторних занять зі STEM-дисциплін (хімія, фізика, біологія, математика, інформатика). Тематика занять відповідає програмі шкільних курсів з природничої, технологічної, математичної та інформатичної освітніх галузей базової середньої освіти. Великим попитом користуються лабораторні роботи. Заняття проводяться у змішаному форматі (STEM-дисципліни). Роботу вектора координує Наталія Пономарьова, декан фізико-математичного факультету, та Віталій Масич, завідувач кафедри фізики і хімії. До проведення офлайн занять долучився здобувач вищої освіти Віталій Меренков. Щосуботи проводяться віртуальні практичні й лабораторні заняття. До зустрічей долучилось понад 70 мешканців м. Харкова та Харківської області, Лозівської громади, м. Кривий ріг, м. Буча. Для підвищення інтересу до природничих наук співробітники кафедри фізики і хімії доклали максимальних зусиль для проведення серії хімічних досліджень наживо, це привернуло неабияку увагу відвідувачів. Заплановано проведення відкритих занять для школярів, цикли зустрічей «Фізика офлайн» та «Шкільні демонстрації з фізики та хімії», на яких школярі зможуть долучитися до проведення фізичних та хімічних досліджень як в онлайн, так і в офлайн форматі. Для сталої діяльності цього вектору потрібні додаткові умови, можливість проводити практикуми у змішаному форматі та наявність обладнання для проведення і фіксації експериментів та додаткові приміщення в укритті, в яких вже розпочато ремонтні роботи.

Вектор «Підготовка до ЄВІ» привернув увагу не лише здобувачів вищої освіти Університету, але й учасників з інших

ЗВО. Має позитивні відгуки. Сковорода-хаб пропонує всім охочим підготуватись до мовного тесту для вступу до магістратури. Роботу напряму координує Олена Гуліч, доцентка кафедри теорії і практики англійської мови ХНПУ. На зустріч завітали учасники з м. Харків та Харківської області, в тому числі м. Балаклеї, Сумської області, Донецької області, Луганської області, Дніпровської області, Німеччини, Словенії та ін. (загалом 400 осіб).

Сковорода-хаб займається підготовкою майбутніх вступників до національного мультипредметного тесту (НМТ) за декількома напрямками, як-от: англійська мова, біологія, історія України, математика, німецька та французька мови, українська мова, фізика та хімія. У рамках вектора *Підготовка до НМТ* проводилась робота за декількома лінгвістичними напрямками — українська, англійська, німецька та французька мови. Роботу напряму координує Оксана Савченко. На семінарах з англійської мови найбільший онлайн мала Дар'я Колода. Вебінар з написання мотиваційного листа, який проводить Лідія Ткаченко, завідувачка кафедри теорії і методики викладання філологічних дисциплін у дошкільній, початковій і спеціальній освіті, став візитівкою ютуб-каналу хабу. Підготовка до НМТ відбувається з математики, історії України, біології, фізики та хімії. Спікери плідно працюють з аудиторією не лише на зустрічах, а й у Телеграм-чатах. Підготовку з біології організовано за допомогою Гугл-класу. Це доволі зручний ресурс, але для постійної роботи необхідно добре володіти його інструментами для чіткого структурування лекційних матеріалів, завдань та розкладу зустрічей. Ресурс дозволяє бути завжди на зв'язку з аудиторією, але вимагає постійного супроводу. За час роботи вектора на зустріч завітали учасники з м. Харків та Харківської області, в тому числі Лозівської та Ізюмської ОТГ, м. Кривий Ріг, Нідерланди, Польща (понад 500 осіб).

Підготовка вчителів початкових класів до проходження сертифікації педаго-

гічних працівників завдяки бездоганній організаційній роботі факультету початкового навчання з підготовки та аносування зустрічей, клієнтоорієнтованому контенту мала великий попит у вчителів. Маємо надію на сталу роботу цього вектора у новому навчальному році та розширення його шляхом підготовки вчителів математики та української мови.

Завдання вектора «Післядипломна освіта і менеджмент» полягає в консультаційній допомозі в розв'язанні актуальних проблем управління закладами освіти різних типів, у використанні інноваційних підходів до управлінської діяльності, зокрема висвітлення питань стратегічного розвитку закладу освіти, реалізації принципів академічної доброчесності, дотримання авторських прав, формування згуртованого творчого колективу, висвітлення актуальних пропозицій щодо підвищення кваліфікації педагогів. Роботу напряму координують Олександра Мармаза, професорка кафедри наукових основ управління, та Олена Гречаник, завідувачка кафедри наукових основ управління. Викликала інтерес зустріч із висвітлення пропозицій для проходження курсів підвищення кваліфікації педагогів, яку організувала Раїса Черновол-Ткаченко, професорка, директорка Інституту післядипломної освіти і менеджменту; під час зустрічі учасникам запропонували огляд тематики й змісту близько п'ятнадцяти спецкурсів, по кожному з яких було підготовлено візуальні та відеопрезентації, подано тематику близько п'ятидесяти спецкурсів. Завдяки цьому 320 слухачів долучилися до підвищення професійної кваліфікації на кафедрах сквородинівського університету. Цільова аудиторія — керівники освітніх організацій, заступники керівників, педагогічні працівники. Кафедра наукових основ управління на високому професійному рівні організувала проведення вебінарів з менеджменту щодо актуальних проблем управління закладами освіти різних типів для керівників шкіл. Родзинкою заходів

стало отримання електронних сертифікатів про підвищення кваліфікації обсягом дві години 700 учасниками вебінарів, що значно збільшило їх привабливість для відвідувачів хабу.

Вектор «Правова грамотність для всіх» активізував співпрацю Юридичної клініки та Скворода-хабу, в межах якої розпочався цикл заходів «Юридичний порадиш» в форматі Fail Conference. Заходи проводяться науково-педагогічними працівниками, які є координаторами та консультантами в Юридичній клініці, а також здійснюють практичну діяльність у сфері надання правничої допомоги. Роботу напряму координує Головань Тетяна, доцентка кафедри державно-правових дисциплін, кримінального права і процесу, адвокат. На зустріч завітали учасники з м. Харків та Харківської області, Дніпровської області, м. Прага (Чехія) (разом 35 осіб).

Скворода-хаб здійснює соціально-психологічне консультування та підтримку учнів та вчителів, а саме: кризове психологічне онлайн-консультування при інформаційній травмазації, реабілітація дитячої травми в умовах війни, допомога дітям та дорослим щодо проживання травми горя та втрати в умовах війни, формування готовності до життя після війни. Роботу напряму координують Тамара Хомуленко, завідувачка кафедри психології, та Дар'я Овсюк, здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Проведено яскравий вебінар «Зниження рівня тривожності здобувачів загальної середньої освіти засобами арттерапії в умовах воєнного стану» для школярів 5-6 класів, який з натхненням провели Людмила Рибалко, професорка кафедри освітології та інноваційної педагогіки, та Дар'я Овсюк. У вебінарі взяли участь 97 учасників. На цьому заході школярі малювали, аналізували свої малюнки та складали казки. Професорки кафедри психології Тамара Хомуленко і Карина Фоменко яскраво провели вебінар «Перша психологічна допомога дітям в умовах виникнення

стресових станів» для вчителів комунального закладу освіти «Криворізький лицей «Джерело» Дніпровської обласної ради», до зустрічі приєдналося 45 учителів.

У межах вектора «Психологічної допомоги» кафедра психології організувала соціально-психологічне консультування для підтримки учнів, вчителів, пересічних громадян в умовах війни, формування готовності до життя після війни, надання першої психологічної допомоги та психологічного супроводу дітям, військовим і родинам військових. Проведено два семінари для працівників психологічних служб Дніпровської області. У напрямі опрацювання наукового підґрунтя можливості проведення системної роботи з батьками (особами, що їх замінюють) здобувачів освіти з метою посилення в практичній діяльності просвітницької роботи та виявлення пріоритетних напрямів організації такої роботи бажано продовжити проведення соціологічного дослідження серед представників органів місцевого самоврядування, закладів освіти, батьків (осіб, що їх замінюють) щодо визначення пріоритетних напрямів здійснення соціально-психологічної допомоги різним категоріям осіб з деокупованих територій, які потребують особливої соціально-психологічної підтримки. У контексті з'ясування цих напрямів організовано системну психоедукацію (курси лекцій, практичних занять, вебінарів) щодо формування резильєнтності особистості та громади, надання першої психологічної допомоги та психологічного супроводу дітям, військовим і родинам військових тощо.

Варто зазначити, що викладачі університету — учасники благодійного проекту «Щасливі соняшники» — систематично здійснюють виїзди на деокуповані території Харківщини, під час яких надають психолого-педагогічну підтримку дітям і їхнім батькам, проводять консультативну психологічну допомогу, ведуть соціально-педагогічний патронаж сімей, які того потребують. Така просвітницько-педагогічна робота проводиться з батьками на постійній основі.

У межах вектора «Тренінги для вчителів за напрямками НУШ» відбулася серія інтерактивних вебінарів «MeetUP з цифрової педагогіки». Роботу напряму координує Алла Цапко, доцентка кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди. До зустрічей долучилось близько 90 учасників.

Завданням вектору «Цифрова грамотність для всіх» є проведення інтерактивних занять для різних вікових груп із формування цифрової грамотності для громадян відповідно до європейської рамки цифрових компетентностей.

Вектор супроводжують фізико-математичний факультет й кафедра технологій дистанційного навчання та кафедра цифрової дидактики в дошкільній освіті факультету дошкільної освіти. Тематика занять присвячена формуванню навичок використання сучасних гаджетів, ефективного застосування популярних додатків та цифрових сервісів й послуг, набуттю умінь продуктивно працювати в соціальних мережах, розширенню знань з кібербезпеки та медіаграмотності тощо. Роботу напряму координують Наталія Пономарьова, декан фізико-математичного факультету, та Світлана Доценко, завідувачка кафедри технологій дистанційного навчання та цифрової дидактики в дошкільній освіті. За цей період на зустріч завітали учасники з м. Харків та Харківської області, в тому числі Лозівської та Балакліївської ОТГ, м. Полтава, м. Прилуки, м. Кривий ріг (разом 110 осіб).

Заплановано онлайн зустрічі з цифрової грамотності, експрес-курс офлайн «Налаштування та обслуговування сучасних комп'ютерів». Експрес-курс складається з чотирьох інтерактивних занять, на яких основна увага зосереджується на набутті учасниками практичних навичок роботи з налаштування та обслуговування сучасних комп'ютерів та поглиблення їх цифрової грамотності. Зміст занять узгоджений зі шкільним курсом інформатики, гнучка методика проведення враховує вікові особливості учасників та адаптивна до їх потреб.

У напрямі «Профорієнтаційна діяльність» Сковорода-хаб надає необмежені можливості для популяризації та просування Університету серед потенційних вступників та їх батьків. Долучення до проведення Дня відкритих дверей дозволяє збільшувати коло цільової аудиторії. Підготовка до НМТ та ЄВІ дозволяє викладачам донести інформацію про Університет безпосередньо до потенційних вступників. Успішно проходить «Методичний тиждень разом з ХНПУ імені Г.С. Сковороди». Завданням є діалог, до якого Університет запросив освітянську спільноту для формування нової моделі вчителя — креативного, компетентного, ерудованого, який у своєму професійному саморозвитку сповідує принцип навчання протягом життя. Діалог тривав протягом шести днів і відновив традицію методичних тижнів як платформи для взаємообміну методичним досвідом та ідеями. В заході брали участь понад 1000 учасників — колеги-освітяни разом із викладачами Університету, досвідченими вчителями та здобувачами освіти, майбутніми педагогами. Серед спікерів були представники освітніх закладів України та Польщі. Географія учасників методичного тижня доволі різноманітна, більшість відвідувачів — мешканці м. Харкова та Харківської області, у тому числі з деокупованих територій. Кожен факультет представив свій напрямок яскравими та корисними зустрічами. 22 зустрічі дозволили всім охочим поглибити свої знання та навички у різних напрямках.

У плануванні та координації діяльності Сковорода-хабу активно використовуються *онлайн комунікації*. Інформацію для спікерів та координаторів векторів представлено у Гугл-формі, додано рекомендації з проведення заходів та поставлено питання щодо заходів. За потреби у спікерів та координаторів векторів є можливість у максимально стислі терміни отримати відповіді, для цього створено чат у Телеграм-каналі. Тісна співпраця та постійна комунікація допомагають реалізувати будь-яку ідею з

урахуванням побажань і вимог до діяльності хабу, його векторів і запиту цільової аудиторії.

Ще однією складовою залучення більшої кількості відвідувачів хабу є *отримання сертифікатів*.

Гайт Сковорода-хабу створено за допомогою ресурсу Гугл-сайт Центром інформатизації освіти ХНПУ (<https://sites.google.com/hnpu.edu.ua/khnpu-eduhub>). На п'яти сторінках розміщено інформацію про проєкт та діяльність хабу зі всіма подіями, які заплановано, а саме: головна (стисла інформація про хаб), вектори (опис, інформація про координаторів, рекламна інформація заходів), календар (анонси найближчих подій із запрошенням на зустріч та форми реєстрації, для кожного заходу або циклу заходів створюється свій постер для кращої візуалізації, інтегрований календар подій, який реалізовано за допомогою ресурсу Гугл-календар), новини (інформація щодо проведених заходів зі світлинами та посиланнями на Ютуб-канал хабу), «про нас» (містить форму зворотного зв'язку, контактну інформацію та інтегровану Гугл-карту з адресою хабу, яка допоможе відвідувачам спланувати відвідування та обрати безпечний маршрут). Логотип хабу розробив Владислав Скларов, здобувач факультету мистецтв.

Для презентації заходів використовується Телеграм-канал хабу, понад 500 учасників з України, Великобританії, Німеччини, Польщі, Хорватії та Франції приєдналися до нього. Контингент дописувачів складають здобувачі всіх рівнів освіти, науково-педагогічні та педагогічні працівники, вчителі, співробітники ХНПУ імені Г. С. Сковороди, пересічні громадяни територіальних громад. Сотий допис у каналі свідчить про увагу до роботи Сковорода-хабу.

Для забезпечення асинхронного режиму роботи відео проведених зустрічей розміщуються на Ютуб-каналі Сковорода-хабу (<https://www.youtube.com/channel/UCYI0yA8sHKYb81c3-ECJNKQ>). Наразі на канал підписалися 311 корис-

тувачів. Аудиторію складають: 41,7 % жінки, 58,3 % чоловіки, вік глядача: 13–17 років (3,9 %), 18–24 роки (75,9 %), 25–34 роки (15,2 %), понад 35 років (5 %). Географія глядачів — переважно Україна. За час існування каналу розташовано 112 навчально-пізнавальних відео, які отримали понад 10 000 переглядів.

Кожен вектор має окремий список відтворення, наприклад STEM-освіта для всіх, психологічна допомога та ін. Відео з німецької мови знаходяться у топі переглядів. 765 переглядів отримали відео «Німецька мова» із циклу «Підготовка до НМТ» Світлани Гайдамаки, викладачки кафедри німецької і романської філології. Хоч німецька мова і не мала великої кількості постійних учасників зустрічей, але завдяки професійній презентації, структурованій подачі матеріалу та орієнтованості на цільову аудиторію відео не втрачає свої місця в топі та продовжує отримувати перегляди.

Для створення безпечних умов в укритті, де знаходиться Сковорода-хаб, зроблено ремонт, приміщення оздоблено світлом, електричною та інтернет мережами, меблями. Завдяки БФ «Фонду освітніх ініціатив» придбано генератор змінного струму для забезпечення аварійного автономного живлення роботи та сучасний ноутбук з зовнішнім акумулятором, петличним мікрофоном та лампою для проведення онлайн заходів і супроводу діяльності хабу в автономному режимі. Генератор інстальовано в електричну мережу Університету.

Отже, освітній хаб сприяє створенню якісного, унікального, практичного, корисного, інформативного контенту для відповідної цільової аудиторії. Разом з цим, набутий досвід роботи Сковорода-хабу дозволяє надати певні поради. Не кількість заходів, а саме їх якість має бути в пріоритеті при плануванні діяльності у хабі. При створенні плану зустрічей необхідно враховувати цільову аудиторію та коригувати в залежності від цього контент й форму подачі матеріалу. Аносування подій відбувається на сто-

рінці сайту хабу та за допомогою телеграм-каналу. Але цього замало. Бажано користуватися прямою поштовою розсилкою, оскільки вона є адресною та може стати каналом для подальших контактів з цільовою аудиторією, а саме тією частиною, яка зацікавилася заходом і запросила детальну інформацію про нього. Це вже реалізовано минулого року координаторами векторів, таких як: післядипломна освіта і менеджмент, підготовка до стажування вчителів, підготовка до НМТ та інші. Привертає увагу програмне забезпечення, яке використовують спікери при проведенні заходів. Мова програмного забезпечення або браузеру має бути українська. У разі відсутності української припустимо використання англійської мови, як приклад — платформа Зум, на якій відсутня українська мова інтерфейсу. Бажано пам'ятати про необхідність просування зустрічей в інтернеті за допомогою поширення інформації в чатах месенджерів (Телеграм, Вайбер), у соціальних мережах на персональних сторінках, у групах структурних підрозділів та Університету в цілому.

Перспективами подальших досліджень у даному напрямку є створення міжнародних освітніх хабів з метою формування міжкультурної компетентності учасників освітнього процесу, проведення порівняльного аналізу вітчизняного й зарубіжного досвіду організації, змісту, напрямів роботи таких центрів.

Література

1. Бойчук Ю., Рибалко Л. Розвиток євроінтеграційних процесів у вищій педагогічній освіті: освітні орієнтири // Новий Колегіум. 2023. № 1–2 (110). С. 3–8.
2. Гриценчук О. Освітні хаби на базі ІКТ як інструмент для вчителів громадянської освіти (досвід Нідерландів, Бельгії та України). <https://lib.iitta.gov.ua/720126/1202020-1.pdf>
3. Положення про освітній хаб ХНПУ імені Г. С. Сковороди. Режим досту-

пу: http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/40_23%20Polozhennia%20pro%20osvitnii%20khab.pdf (Дата звернення: 02.11.2023).

05.03.2024

Відомості про авторів:

Бойчук Юрій Дмитрович — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології, член-кореспондент НАПН України, ректор; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; Харків, Україна; email: yurij.boychuk@gmail.com; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8583-5856>; Google Scholar.

Борисов Володимир Андрійович — кандидат філологічних наук, доцент, проректор з навчально-наукової роботи, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; Харків, Україна; email: prorector_borysov@hnpu.edu.ua; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7468-727X>

Рибалко Людмила Сергіївна — доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; Харків, Україна; email: akme15@ukr.net; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1262-8551>; Google Scholar.

Дідоренко Ганна Сергіївна — директор центру інформатизації освіти; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; Харків, Україна; email: didorenko.anna@hnpu.edu.ua; ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-4011-8123>